

Een uitgave van DE LANTAARN

© 2019 De Lantaarn b.v., Ede
Illustraties © Shutterstock
Redactie: Vitataal
Opmaak: Fenatic

ISBN 978-94-6354-232-6
NUR 502

www.lantaarnpublishers.nl

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van elektronische of andere middelen, met inbegrip van geautomatiseerde systemen, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De routes zijn eigendom van Mooisteroutes.nl en zijn auteursrechtelijk beschermd; misbruik zal worden bestraft.

De uitgever en Mooisteroutes.nl hebben gestreefd naar optimale beschrijvingen, maar zijn niet verantwoordelijk voor eventuele onjuistheden in de tekst.

Routes worden geregeld bijgesteld. Actuele versies van de routes uit dit boekje zijn te vinden op www.mooisteroutes.nl/rondje-gr, inlogcode DMRRGR01. Daar is ook van vrijwel alle routes een gps-versie beschikbaar, ook voor smartphones.

11 wandelingen van 8 tot 36 km door het gevarieerde Groninger landschap

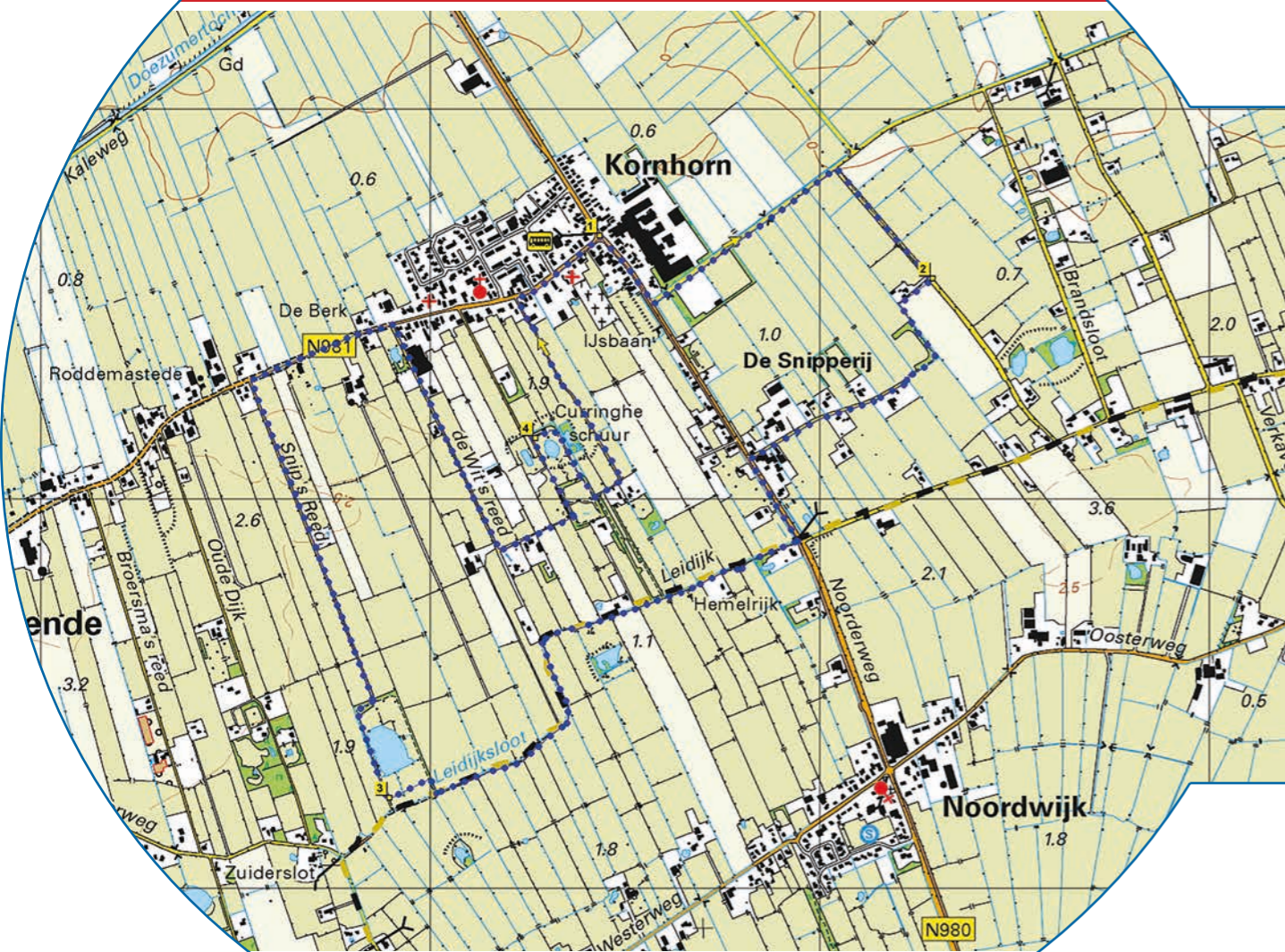
Route	Startplaats	Lengte	Pagina
Eije Wykstra	Kornhorn	8 km	4
Het Grunniger Laand	Sauwerd	17 km	8
Langs de Waterkant	Haren	16 km	14
Langs Wierden en Zijlen	Winsum	17 km	22
Middag	Garnwerd	17 of 22 km	28
Mijn Groningen	Groningen	8 km	37
Op 't Hogelaand	Leens	18 km	44
Pronkjuwailen achter Stad	Haren	36 km	50
Rond de A	Haren	15 km	60
Van Sauwerd naar Stad	Sauwerd	15 km	66
Wierden, polders en dijken	Zoutkamp	19 km	72

Lengte: 8 km

Startpunt: Kornhorn T-splitsing provinciale wegen,
Provincialeweg 72, 9864 PA Kornhorn

Coördinaten: N53,1821 E6,2452

Eije Wykstra

Eije Wykstra is een afwisselende wandeling door het besloten landschap van het Zuidelijk Westerkwartier over merendeels smalle en/of onverharde paden. Neem uw thermosfles mee om tegen het eind van de wandeling in de oase van het Curringherveld te genieten van dit, mede door bewoners schitterend ingerichte terrein. Meer informatie is te vinden op de website van het Curringherveld.

Praktische informatie

QBuzz-lijn 39 Groningen-Surhuisterveen komt door Kornhorn; halte Curringestraat.

1 U staat op de T-splitsing van doorgaande wegen in het centrum van Kornhorn. Wandel richting Groningen, NOORDWIJKERWEG. Direct nadat u het bebouwdkombord gepasseerd bent, gaat u linksaf, de IPO HAAIMAWEG in. Neem de eerste weg rechts, POLMALAAN. U komt langs het informatiepaneel over de moord die Eije Wykstra in 1929 op vier politieagenten pleegde.

Het drama rond Eije Wykstra heeft vaak tot de verbeelding gesproken. De film Het teken van het beest van Pieter Verhoeff gaat hierover. Ook verschenen er boeken, is er een liedjesprogramma over gemaakt en is er in het Friese Harkema een openluchtspel over opgevoerd. Achter de zwerfkei stond ooit in het weiland het huisje van Eije Wykstra, dat na het drama in brand is gestoken.

Loop door tot circa 75 meter na het paneel.

2 Ga rechtsaf, 'wegwijzer Curringhepad'. U volgt het kronkelpaadje en komt uit op een weggetje dat door de buurtschap De Snipperij voert. Steek aan het einde bij de supermarkt de grote weg over en volg het ernaast liggende fietspad naar links. Neem het eerste weggetje, LEIDIJK (fietspad), naar rechts. Het gaat over in een smaller paadje.

De Leidijk was vroeger een heuse binnendijk. De dijk lag op een scheiding van hoog- en laagveen. Het laagveengebied stond vaak van herfst tot lente onder water. Het hoogveengebied lag hoger (veenvorming boven de grondwaterspiegel) en fungeerde als een soort spons. 's Zomers verloor het hoogveengebied veel water. Om dit water te keren diende de Leidijk.

Neem na ruim 1 km het derde bruggetje naar rechts het natuurgebied in. Direct na het bruggetje gaat u linksaf, evenwijdig aan het fietspad.

3 Aan het einde van het paadje wandelt u rechtsaf langs de Snipspoel (een zogenoemde pingoruïne). Bij de landweg met een rustiek hek gaat u straks linksaf. Eerst kunt u nog een stukje naar rechts voor de schuilhut. Keer terug en volg de landweg die later halfverhard wordt tot aan de verkeersweg. Ga rechtsaf.

Regelmatig komt u het opschrift 'C&HEK' tegen. Dit staat voor 'Cultuur en Historisch Erfgoed Kornhorn'. Het is een samenwerking van Plaatselijk Belang, Staatsbosbeheer en vrijwilligers.

Al verder lopend langs de weg zou u al gauw weer uitkomen bij het beginpunt, maar dan mist u het leukste stukje van de wandeling. Dus loop als u weer binnen de bebouwde kom van Kornhorn bent rechtsaf DE WIT'S REED in. Na een bijzondere wegwijzer aan uw linkerhand gaat u linksaf.

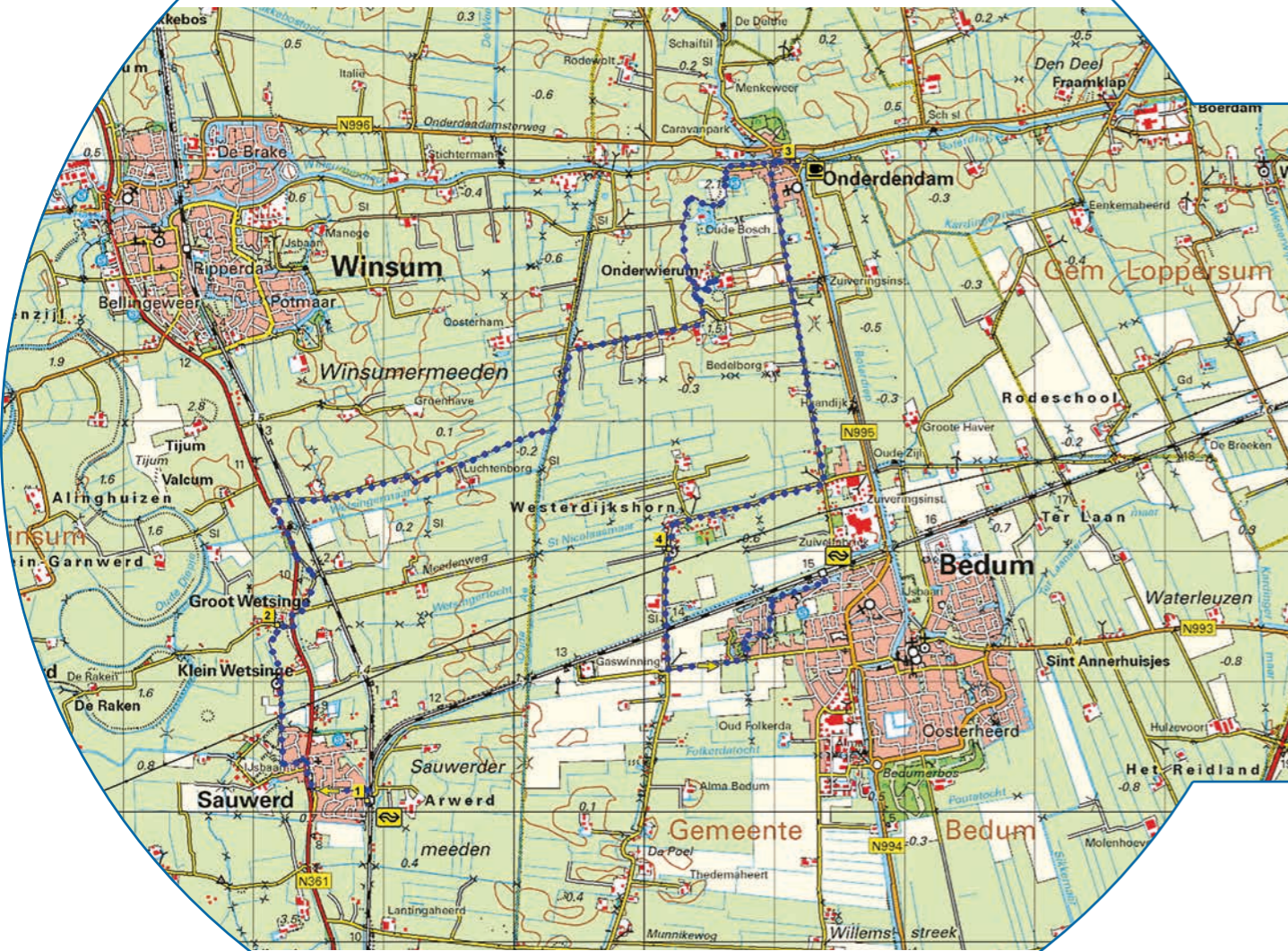
Het weggetje gaat over in een smal pad tussen de weilanden en komt uit bij een T-splitsing. U gaat linksaf en loopt door tot de reusachtige zwerfkei.

Het Curringheveld ligt ten zuiden van Kornhorn. De eigenaar ontwikkelt er samen met C&HEK een gebied waar het vroegere landschap in het Zuidelijk Westerkwartier getoond wordt. Op het terrein bevinden zich een werkschuur, een spitkeet (plaggenhut), een oude hooikiep en een kleine beestjestuin. Voor de kleintjes is er het kabouterpad en er is een natuurlijk openluchttheater. Bovenal zijn er heerlijke hoekjes om even de thermosfles te pakken en te genieten van de omgeving.

4 Ga na de kei rechtsaf. Loop linksaf en blijf het pad links aanhouden tot u op een landweg komt. Volg deze weg tot de verharde dorpsweg. Ga rechtsaf en u bent weer terug bij het beginpunt van deze wandeling.

Met dank aan de routemaker Peter Lok.

Lengte: 17 km
Startpunt: NS-station Sauwerd,
Stationstraat, 9771 AD Sauwerd
Coördinaten: N53,2918 E6,5404

Het Grunniger Laand

Het Grunniger Laand is een wandeling door een relatief onbekend gedeelte van Noord-Groningen. Het is historisch gezien een belangrijk gebied. Informatie over de streek gaat terug tot de derde eeuw voor onze jaartelling. 'Wierden' en vaarwegen getuigen van grote bedrijvigheid in die tijd. Ook zijn er resten van veel oude kerken bewaard gebleven. De wandeling gaat over fietspaden en rustige landwegen. Het grootste deel is verhard.

Praktische informatie

De wandeling eindigt bij station Bedum. Onderweg kunt u molen Hunsingo bezoeken. In de molen zit het restaurant De Molenaar. Openingstijden: woensdag t/m zondag: 18 uur-tot vertrek van de laatste gast; lunch op reservering.

1 U verlaat het station van Sauwerd en loopt richting centrum. Volg de STATIONSSTRAAT tot het eind en ga rechtsaf, PLANTSOENWEG. Wandel de weg uit en ga rechtdoor over de stoep naast het fietspad. Op de tweede kruising gaat u linksaf (KERKSTRAAT). Neem de tweede straat rechts, OUDE KERKSTRAAT. Voor de bocht ligt links een ijsbaan.

Sauwerd is een wierdedorp en de naam komt van 'Zode-wierde'. Een wierde is een kunstmatige heuvel, opgeworpen om bij hoogwater een droge plek te hebben. De ijsbaan is daarentegen afgegraven voor een natte plek. De grond is als vruchtbare aarde verkocht aan Drenthe.

Buig met de bocht mee naar rechts, HOOGPAD.
Direct voorbij de bocht ligt een oud kerkhof.

Bij het kerkhof is met stenen de plattegrond van de voormalige kerk van Sauwerd aangegeven.

In Groot Wetsinge is hetzelfde gebeurd. In 1840 zijn beide kerken afgebroken en vervangen door een nieuwe kerk halverwege Sauwerd en Wetsinge, in de volksmond Klein Wetsinge genoemd.

U wandelt HOOGPAD helemaal uit. Ga rechtdoor, over de VALGEWEG. U komt door het mooie kleine plaatsje Klein Wetsinge.

Een bezoek aan het kerkje (door de week en in het weekend geopend) is de moeite waard. Veel lectuur informeert u over de streek. Lunchen kunt u hier ook. Vanaf de zolder van de kerk heeft u trouwens een prachtig uitzicht.

Loop verder over de VALGEWEG, die overgaat in een klinkerpaadje, een oud kerkpad. Aan het eind ligt Groot Wetsinge.

Groot betekent hier hoog. Groot Wetsinge is namelijk ook gebouwd op een wierde. De bewoning gaat terug tot de derde eeuw voor onze jaartelling. U kunt het oude kerkhof bezoeken. De woningen die er staan, waren boerderij-pastorie, school en kosterij in de tijd dat de kerk er nog stond.

- 2** U gaat rechtsaf en steekt de Provinciale weg over. Op het fietspad gaat u linksaf. Ga met de bocht mee naar rechts en direct daarna naar links. De asfaltweg gaat over in een fietspad langs de Provinciale weg. U passeert het gemaal en neemt bij fietsknooppunt 68 de afslag naar rechts, Winsumer Meeden.

Loop de lange betonweg helemaal uit en wandel verder over het fietspad tot na het hoge bruggetje (hoogholtje). Ga linksaf langs het water. U passeert een steiger van de baksteenindustrie. Bij het volgende bruggetje loopt u rechtsaf tot ANWB wegwijzer-66808. Wandel rechtdoor tot het einde van het betonpad. Neem rechtsaf het graspad (ook een oud kerkpad). U komt bij het kerkhof van Onderwierum.

Onderwierum is gebouwd op twee wierden. Het dorp had ooit een eigen kerk, die al in 1841 is gesloopt. Ook hier is alleen het kerkhof nog over.

Loop na uw bezoek aan het kerkhof weer terug naar de betonweg. Ga rechtsaf en bij de wegwijzer naar links, richting Onderdendam. Wandel het graspad helemaal uit en volg rechtsaf het fietspad naar Onderdendam. Steek in het dorp de verkeersweg over en volg het klinkerpaadje naar het water.

In de 17e eeuw vormde Onderdendam het centrum van de scheepvaart in Noord-Groningen. De vaarroutes werden rechtgetrokken, zodat de snikken – de trekschuiten – gemakkelijker vracht en mensen konden vervoeren tussen Groningen en omlanden.

Bij de brug staat een beeld van een trekvrouw. Zij staat bij een rolpaal. Het trektouw ging achterlangs om de bocht te kunnen nemen. Net na de brug staat aan de overkant een wit huis, dat overhangt boven het water. Het was een gerechtsgebouw en gevangenis. Onderaan ziet u nog tralies voor de ramen.

U gaat rechtsaf en loopt langs het water naar molen Hunsingo.

De molen stamt uit 1855. Tot 1939 heeft hij dienstgedaan als korenmolen; daarna is hij grotendeels afgebroken. In 1997 heeft Molenstichting Onderdendam de molen aangekocht om hem in volle glorie te herstellen. De werkzaamheden zijn in 2008 afgerond en nu is er een restaurant in gevestigd.

